

(Ик/эүх я 2-рэ нэк/үб. ит).

Адыгеим и Лышъхъэ афэгущыуагъ

Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан Урысые Федерацием мэкъу-мэщымкIэ иминистрэу агъэнэфэгъэ А.Н. Ткачевым IэнэтIакIэм пае шлуфэс телеграммэу фиgъэхьыгъэм мырэуштэу кышцелэ:

«Лытэныгъэ зыфэсшырэ Александр Николай ыкIор!

Урысые Федерацием мэкъу-мэщымкIэ иминистрэ IэнэтIэ узэрэуагъэхьагъэм фэщI гуфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгущIо!

IoфшIэнымкIэ опытышхоу уилэ хъугъэм, Iэпэлэсэныгъэ ин зэрэпхэлъым, пшъэдэкIыжь ин зэрэпхьырэм яшуагъэкIэ хэгъэгум исоциальнэ-экономикэ хэxъоныгъэ талэкIи лыгъэ-кIотэгъэным, агропромышленнэ комплексыр гъэпытэгъэным ыкIи цыфхэм ящыIакIэ нахьышлу шыгъэным япхыгъэ Ioфыгъоу къэуцухэрэр тэрэзэу зэ-

шIохыгъэ зэрэхъуштхэм сицыхъэ тель.

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Александр Николай ыкIор, псауныгъэ пытэ уилэнэу, пкIуа-чIэ изынэу, ти Хэгъэгущхоу Урысые Федерацием ифедэ зыхэлъ Ioф пстэуми гъэхъэгъэшхохэр ащыпшынхэу пфэ-сэлэ!»

Тхьаклушынэ Аслъан Facebook-м инэклубгъоу итым кыизэрэщыхигъэщыгъэмкIэ, Александр Ткачевым илъэс 14-м ехъурэ Урысыем иаграрнэ шьолъыр шъхьалэ пэщэныгъэ дызэрихьагъ, IoфшIэнымкIэ ыкIи кризисым кыыхэкIыжыгъэ-нымкIэ опытышхо Iэклэлъ. «Ти Президент кадрэхэмкIэ унашъоу ышыгъэм хэгъэгум шогъэшхо кыизэрэфыхьыштым сицыхъэ тель!» — ритхагъ Тхьаклушынэ Аслъан Facebook-м инэклубгъоу итым.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ В. И. Кондратьевыр Краснодар краим иадминистративацие и Пашэ ипшъэрылхэр плэлъэ гъэнэфэгъэкIэ ыгъэцэкIэнхэу зэрагъэнэфагъэм фэщI шлуфэс телеграммэу фиgъэхьыгъэм мырэуштэу кышцелэ:

«Лытэныгъэ зыфэсшырэ Вениамин Иван ыкIор!

Краснодар краим иадминистративацие и Пашэ ипшъэрылхэр плэлъэ гъэнэфэгъэкIэ бгъэцэкIэнхэу узэрагъэнэфагъэм фэщI сыпфэгущIо!

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным цыхъэу кыпфишыгъэр Пшызэ шьолъыр щипсэухэрэм яфе-

дэ зыхэлъ Ioфышхоу бгъэцэкIэщтымкIэ лъэлсэшлу зэрэхъуштым, пэщэныгъэ зехъэгъэ-нымкIэ ыкIи зэхэцэн IoфхэмкIэ Iэпэлэсэныгъэу пхэлъым гъэхъэгъагIэхэм укыизэрафи-щэщтым, краим Адыгэ Республикэм гъунэгъушлу фыщы-тыкIэхэу кыдыриIагъэхэм талэкIи хэxъоныгъэ зэрафэпшыштым сицыхъэ тель.

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Вениамин Иван ыкIор, сыпфэлъаIo псауныгъэ пытэ уилэнэу, Краснодар краимрэ ти Хэгъэгущхоу Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ ублэплэшлу пстэуми гъэхъагъэхэр ащыпшынхэу!»

Тхьаклушынэ Аслъан Урысыем мэкъу-мэщымкIэ иминистрэщтыгъэу Николай Федоровым фэгущыуагъ Урысые Федерацием и Президент иупчIэжъэгъу узэрэуагъэхьагъэм фэщI гуфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгущIо!

«Лытэныгъэ зыфэсшырэ Николай Василий ыкIор!

Урысые Федерацием и Президент иупчIэжъэгъу узэрэуагъэхьагъэм фэщI гуфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгущIо!

IoфшIэнымкIэ опытышхоу уилэм, Iэпэлэсэныгъэ инэу пхэлъым, шIэныгъэу уилэм, гуетыныгъэу узыфагъазэрэмкIэ кыпхадэрэм яшуагъэкIэ ти Хэгъэгущыуагъэ хэлъэу Ioф

фэпшIэн зэрэплъэкIыштым сицыхъэ тель.

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Николай Василий ыкIор, сыпфэлъаIo псауныгъэ пытэ уилэнэу, Урысыем ифедэ зыхэлъ IoфымкIэ гъэхъагъэхэр пшынхэу!»

Тхьаклушынэ Аслъан Facebook-м инэклубгъоу итым кыизэрэщыхигъэщыгъэмкIэ, федеральнэ ыкIи шьолъыр хабзэм яапшъэрэ структурэхэм Ioф ащишIээ опытышхоу Iэклэлъ хъугъэмрэ Iэпэлэсэныгъэу хэлъымрэ Урысые Федерацием и Президент иупчIэжъэгъу IэнэтIакIэ Николай Федоровым кыизэрэзыфиgъэфедэштхэм уехъырэхъышэжъынэу щытэп.

ТхьамэтакIэ хадзыгъ

(ИкIэух. Апэрэ н. кышцэжъэ).

Хэбзэлахьэр зэрифэшъуашэу угъоигъэнхэр, ащкIэ чыплэ зыгъэлорышIэжын къулыкъу-хэм япшъэрылхэр шIокI имылэу агъэцэкIэнхэ зэрэфаер, джащ фэдэу чыплэхэм инвестициеу къахалхьэрэр нахьыбэ шыгъэным, псэуплэхэм ясани-тарнэ зытет шапхъэхэм адиш-тэным аналэ нахь лъэшэу тырагъэтынэу АР-м и Лышъхъэ къафигъэпытагъ.

Нэужым чыплэ зыгъэлорышIэжыным и Мафэ зэрэхагъэу-нэфыкIырэм ыкIи илъэс пчъагъэм къаклоцI щытхъу хэлъэу япшъэрылхэр зэрагъэцакIэрэм афэщI муниципальнэ образованиехэм къарыкIыгъэ лыкIохэм ащыщхэм АР-м и Лышъхъэ ирээзны-

гъэ тхылхэр аратыжыгъэгъэх.

Джащ фэдэу къэгущыIагъ ыкIи Ioфыгъоу зэхафырэм еплъыкIэу фырилэр кырило-тыкIыгъ Владимир Нарожнэм. БлэкIыгъэ илъэсым Ioфэу ашIагъэм ыкIи пшъэрылхьаIэу зыфагъэуцужыхьэрэм нахь игъэ-кIотыгъэу нэужым къатегущы-Iагъ Ассоциациеу «АР-м имуниципальнэ образованиехэм я Совет» и Правление итхьаматэу Дмитрий Ушаковыр.

Д. Ушаковым ипшъэрылхэр кыизэригъэтылхьэрэр кIэухым зэхэсыгъом кышца-луагъ. Ащ ычIыплэкIэ Ассоциациеу «АР-м имуниципальнэ образованиехэм я Совет» и Правление итхьаматэу ДжарымэкIо Азмэт хадзыгъ.

ПАТIЫКЪО Анет.

Тиреспубликэ ящэнэрэ чыплэм щыт

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным 2012-рэ илъэсым ижъоныгъуакIэ кыидигъэкIыгъэгъэ указхэр социальнэ лъэныкъомрэ экономикэмрэ зэрагъэцакIэрэм фэгъэхьыгъэ медиарейтингэу гъэтхапэм зэхагъэуцуагъэм Адыгеим ящэнэрэ чыплэр щыубытыгъ.

КъэбарлыгъэIэс-аналитическэ системэу «Медиалогия» зыфилорэм кыизэритыгъэмкIэ, экономикэм ылъэныкъокIэ жъоныгъокIэ указхэр зэрагъэцакIэхэрэмкIэ рейтингым Адыгеим ящэнэрэ чыплэр щыIыгъ. Апэрэ чыплэм Краснодар краир, ятлонэрэм — Ямало-Ненецкэ автономнэ округыр щыт.

Шъугу къэтэгъэкIыжы: Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсыгъо кышчыгущыIээ 2007-рэ илъэсым кышцегъэжъагъэу 2014-рэм нэс Адыгеим иэкономикэ сомэ миллиарди 124-м ехъурэ ин-

вестициехэр кыизэрэхалхьагъэхэр, Адыгэ Республикэм инвестиционнэ стратегиеу 2025-рэ илъэсым нэс ыIыгъыштыр апэрэу 2014-рэ илъэсым кыизэрэхахыгъэр кышчыIогагъ. Джащ фэдэу Тхьаклушынэ Аслъан зэрэхиgъэунэфыкIыгъэмкIэ, 2014-рэ илъэсым сомэ миллиард 16 хъурэ инвестициехэр капитал шъхьалэм кыыхалхьагъэх.

Урысые Федерацием и Президент жъоныгъуакIэм кыидигъэкIыгъэ указхэр социальнэ лъэныкъом зэрэагъэцакIэхэрэм фэгъэхьыгъэ медиарейтингми Адыгеим ящэнэрэ чыплэр щыубытыгъ. Апэрэ хъугъэр

Краснодар краир, ятлонэрэ чыплэм щытыр Свердлов хэкур ары.

Социальнэ Ioфыгъохэм язэшIохын блэкIыгъэ илъэсым республикэм ибюджет чыплабэ зэрэщырагъэубытыгъэр къэбарлыгъэIэс-аналитическэ системэу «Медиалогия» зыфилорэм кыидилытагъ. Социальнэ-культурнэ Ioфтхьабзэхэм пстэумкIи мылькIоу апэлуагъэхьагъэр процент 70-м нэсыгъ. Республикэм и Лышъхъэ кыизэрилуагъэмкIэ, 2014-рэ илъэсым псауныгъэм икьэухъумэн, поликлиникэхэр мылькIуки техникэкли нахьышхоу зэтэгъэлсыхьэгъэнхэм, ящыкIагъэм фэдиз врачхэр къафэгъотыгъэнхэм аналэ тырагъэтыгъ. Джащ фэдэу Тхьаклушынэ Аслъан зэрэхиgъэунэфыкIыгъэмкIэ, блэкIыгъэ илъэсым кIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэм сабий 1195-рэ аштагъ кIэлэцIыкIу IыгъыпIищ кыизэрэзэлуахыгъэм епхыгъэу. 2014-рэ илъэсым кышцегъэжъагъэу цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ къэралыгъо программитIумэ къащыдэлъытэгъэ Ioфтхьабзэхэр зэрэхьэх. Илъэс къэс ахэм ягъэцэкIэн сомэ миллиарди 2,5-рэ фэдиз пэлэхьэ.

ЯIoфшIэн зэрэзэхащэрэр зэригъэлъэгъугъ

Мыекъопэ психоневрологическэ унэ-интернатым АР-м и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан тыгъуасэ щыIагъ. ЯIoфшIэн зэрэзэхащэрэм, гүмэкIыгъоу яIэхэм защигъэгъозагъ. Джащ фэдэу уц Iээгъухэм якъызIэклэгъэхьан зэрэклорэр ахэм язэмлIужыгъагъэкIэ щыкIагъэхэр щыIэхэмэ зэригъэшIагъ уц-щапIэхэм зачIахьэм.

ЫпэкIэ зигугъу къэтшыгъэ унэ-интернатым ипашэу Валерий Белоусовым кыизэрилуагъэмкIэ, мыщ нэгъырэ 310-рэ чIэс. Ахэм аныбжь илъэс 18-м кышцегъэжъагъэу 90-м нэсы. Зипсикэ зэщыкыуагъэу мыхъужырэ узхэр зилэхэр ары унэ-интернатым чIэхэр. ЗэкIэмкIи нэгъырэ 244-мэ мыщ Ioф шашIэ. ГурытымкIэ врачхэм сомэ мин 27-рэ ялэжъапкI.

Мыщ чIэхэхэм ащыгъыштыр ыкIи нэмыкIэу ящыкIэгъэщтыр зэкIэ зэрифэшъуашэу зэрарагъэгъотырэр унэ-интернатым ипашэ Тхьаклушынэ Аслъан щигъэгъозагъ. Сымаджэхэр мафэм 5 агъашхэх, учреждениер къагъэгъунэ зэпыт. Мы аужырэ илъэсыным кыкIоцI гъэцэкIэжын зэфэшъхьафхэр щызэшлуахыгъэх. Джащ фэдэу ящыкIэгъэшт Iэмэ-псымэхэри

зэрагъэгъотыгъэх. ОшIэ-дэмышIэ Ioф къэмышъуныр анахъэу аналэ зытырагъэтырэмэ зэрашчыщыр Валерий Белоусовым кыыхигъэщыгъ.

Мыекъопэ психоневрологическэ унэ-интернатым зыщэлэхэ уж АР-м и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан Мыекъуапэ дэт аптекэхэм ащыщхэм ащыIагъ. Iээгъу уцхэр икьу фэдизэу ательмэ, ауасэ хэxъуагъэмэ зэригъэшIагъ. АР-м икьэралыгъо бюджет учреждениеу аптекэу N 2-м ипашэу Дыбэгъо Нурыет Тхьаклушынэ Аслъан зэрэщиgъэгъозагъэмкIэ, тхьамафэ къэс уцхэм ауасэ лъэплэх. Щылэ мазэм ыкIэхэм — мэзаем иапэрэ мафэхэм Iээгъу уцхэу цыфхэм ящыIэныгъэкIэ ящыкIэгъэ шъыпкъэхэу УФ-м и Правительствозэ кыгъэнэфагъэхэм проценти 5

— 7-м нэсэу ауасэхэм къахъуагъ. Уцэу зыуасэ сомэ 50-м нахь мэкIагъэхэр ары кьэлэтыгъэ хъугъэхэр.

Тхьаклушынэ Аслъан аптекэм Ioф щызышIэхэрэм яIoфхэм язытет зыщиgъэгъозагъ. Мыщ щылажъэхэрэм алшъэрэм е гурыт гъэсэныгъэмэ яIэр зэригъэшIагъ, лэжъапкIэу къахьырэми кIэупчIагъ.

Мы аужырэ уахътэм ныбжыкIэхэр зыпыщагъэ хъурэ наркотик зыхэлъ уцхэр щазэмэ АР-м и Лышъхъэ зэригъэшIагъ. Ахэр зыщэфыхэрэм гъунэ альафынэу, зымыфэшъуашэу къяуалэхэрэм арамышэнэу афигъэпытагъ.

Джащ фэдэу мы мэфэ дэдэм АР-м и Лышъхъэ аптекэу «Здоровье» зыфилорэм щыIагъ. Уц Iээгъухэм язэгъэгъотынкIэ Ioфхэм язытет тылэпллэ зэпыт. Экономикэм кыныгъохэр зыщищэчырэ уахътэм ахэм ауасэхэми тыналэ атетэгъэты.

Урысыер тштэмэ уасэхэр кыизэралэтыгъэм елытыгъэмэ Адыгеим Iээгъу уцхэм ауасэ ащ фэдизэу къащыхъуагъэп, язэмлIужыгъуагъы шапхъэхэм адештэ, — зэфэхьысыжь кышIызэ кылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнэй.

Общественнэ уплъэкIунхэр зэхащэщтых

Урысые народнэ фронтым Адыгэ РеспубликэмкIэ ишъолъыр къутамэ псауныгъэм икьэухъумэн зэрэзэхащэрэм фэгъэхьыгъэ общественнэ уплъэкIунхэр зэрихьащтых. Ioфтхьабзэхэр анахъэу зыфытегъэпсыхьагъэр цыфхэм медицинэ фIо-фащIэхэр къазэрафагъэцакIэрэмкIэ щыкIагъэхэр кыыхэгъэщыгъэнхэр ары.

Ащ фэдэ уплъэкIунхэр зэрэхэгъэгоу щыклоштых.

Народнэ фронтым хэтхэм цыфхэм япсауныгъэ икьэухъумэнкIэ Ioфхэм язытет ехьылэгъэ къэбархэм якъэугъоин

экспертхэри, республикэм щыпсэухэрэри кыхэлэжъэнхэу кырагъэблагъэх. ЩыкIагъэу гу зылыатагъэхэм яхьылэгъэ къэбархэр электроннэ почтэу adyghyaonf@gmail.com зы-

филорэмкIэ е телефонэу 210-500-мкIэ алэклагъэхьан алъэкIышт.

Урысые народнэ фронтым Адыгэ РеспубликэмкIэ ишъолъыр къутам



Тыркуем илофшлэкIэ амал кыызфагъэфедэшт

Мэлылфэгъу мазэу тызыхэтым икыхагъум АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат зипэщэ лыкIо куп Адыгеим икIи Тыркуем кIогъагъэ. Тыгъуасэ, мэлылфэгъум и 22-м, КъумпIыл Мурат пресс-конференциеу зэхищэгъагъэр ары зыфэгъахыгъагъэр.

Ащ хэлэжъагъэх лыкIо купым хэтыгъэхэм ащыщхэу Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашхэу Александр Наролиныр, ащ игуадзэу Ауль Вячеслав, инвестициехэмкIэ ыкIи проектхэм ягъэпсынкIэ къэлэ администрацием иотдел ипашхэу Зэфэс Рэщыдэ.

КъумпIыл Мурат пэублэ псалъэу кышлыгъэм лыкIо купэу Тыркуем кIогъагъэм пшъэрыл шъхалэу иагъэм, анахъэу аналэ зытырагъэтыгъэхэм, зылукагъэхэм къащытегушылагъ. Ащ кыизэрэхигъэщыгъэмкIэ, экономикэ лъэныкъор ары анахъэу аналэ зытырагъэтыгъэр. Тыркуем индустриальнэ паркхэр бэу щэгъэпсыгъэх ыкIи ахэм язегъэушъомбгъун лъэшэу щыдэлажъэх. Ащ фэшI ахэр зэрагъэпсыхэрэм, къащыдэлъытагъэхэм, Iоф зэрашIэрэм зацагъэгъуазэмэ ашIоигъоу кIогъагъэх ыкIи индустриальнэ паркхэр къаппыхагъэх, ахэр зыгъэло-рышIэрэ компаниехэм япашхэм, бизнесым пылхэм зэлу-

кIэгъухэр адашлыгъэх. Тыркуем икIалэххэу Стамбул, Бурсэ, Габзе, Анкара, Газиентеп зыдэщылагъэхэр.

— *Индустриальнэ паркхэм ягъэпсын анахъ шъхалэу субьектхэр зыдэлэжъэххэ фаеу УФ-м и Президент кыхигъэщыгъэхэм ащыщ, ащ фэгъэхыгъэ унэшъо гъэнэфагъэ кыдэкIыгъ,* — кылуагъ Премьер-министрэм. — *Тиреспубликэ пштэмэ, Кошхъэблэ ыкIи Тэхъутэмыкъоо районхэм, Мыекъуапэ индустриальнэ паркхэр ащыдгъэпсыхэмэ тшIоигъоу ыуж тит. Экономикэм хэхъоныгъэ ышIыным ахэр зэрэфэлорышIэштхэм Iо хэлъап, экономикэр зэтеуцомэ, социальнэ лъэныкъори нахышIу хъушт. Ары индустриальнэ паркхэмкIэ баеу, опытышхо зилэ Тыркуем тыкIоным ушъхагъэу шъхалэу фэхъугъэр.*

Бизнесым пылхэу зылукагъэхэм ащыщыбэхэм Адыгеим инвестициехэр кыхалхъанхэм зэрэфэхъазырхэр кыизэраушы-хъатыгъэр, къахлохэмэ IофшIэкIэ

амалэу республикэм апиго-хыштхэм, къэралыгъо законхэм, фытыныгъэу е амалэу ялэштхэм кыизэракIэупчIагъэхэр кылуагъ. Адыгеим щыбгъэфедэным нахъ фэгъэпсыгъэу къальэгъугъэхэми, зэлукагъухэр зэрэкуагъэхэми нэужым къатегушылагъ.

Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролиным Тыркуем кыдэгъэкIыжынымыкIэ иминистрэ игуадзэу индустриальнэ паркхэм ялофшIэн лыплъэрэм, Адыгеим икIэлэ шъхалэу икIош къалэкIэ алытэгъэ Тыркуем икIалэу Газиентеп ипашхэу Фатма Шахин хэушъхафыкIыгъэу зэлукагъухэр адырилагъэх. Ахэр зэрэкуагъэхэм ар кIэкIэу къатегушылагъ.

Нэужым журналистхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаратыжыгъэх. Нахыбэу ахэр Премьер-министрэр ары зыфагъэзагъэхэр. Мары упчIэхэм ыкIи джэуапхэм ащыщхэр:

УПЧИЭ: Адыгеим щыжъугъэпсышт индустриальнэ паркхэр зыфэдэштхэр гъэнэфэгъахэу щыта, хъауми Тыркуем кышшышъулъэгъугъэхэм атехыгъэштхэ?

ДЖЭУАПЫР: Адыгеим щыдгъэпсыштхэр зыфэдэштхэр хъазырэу дгъэнэфагъэу Тыркуем

тыкIуагъ, арэу щытми, республикэм къекIунэу, щысэ тфэхуныбэ къэтлэгъугъ, ахэри къащыдэлъытэгъэштх. Тыркуем ипаркхэм афэдэ къабзэу мыщ щыбгъэпсынхэ плъэкIыштэп. ТэркIэ анахъ шъхалэу индустриальнэ паркхэм экономикэм фэдэ кыфахыныр, IофшIэплэ чIыплэхэр къатынхэр, социальнэ Iофыгъохэр зэшIохыгъэ хъунхэр ары. Ащ фэгъэпсыгъэнхэм тыдэлэжъэшт.

УПЧИЭ: Тыркуем ипредпринимательхэм мэкъумэщ хызмэтым ылъэныкъокIэ Адыгеим Iоф кыдашIэным зэрэфэхъазырхэр кыххэжъугъэщыгъ. НэмыкIэу сыд фэдэ лъэныкъуа джыри анаIэ кызытырадзагъэр?

ДЖЭУАПЫР: Мэкъумэщ хызмэтым ылъэныкъокIэ Тыркуем ипредпринимательхэм илъэсыбэ хъугъэ Адыгеим Iоф кызыдашIэрэр, ар хэткIи шъэфэп. Ащ нэмыкIэу кыдэгъэкIыжыным, бытовой техникэм иугъон альэныкъокIи Iоф щашIэным фэхъазырых. Тыркуем псэолъэшIын лъэныкъом лъэшэу зыригъэушъомбгъугъэу щыт. Адыгеими а лъэныкъомкIэ щылэжъэнхэм фэхъазырых. НахыпэкIэ кызыэрэтылагъэу, нэмыкIыбэхэми тызылукагъэхэр къагIэупчIагъэх.

УПЧИЭ: Тыркуем кыIыгъэ инвесторхэр

Адыгеим кыххэжъэхэм, нахыбэу бизнес иным щылажъэхэрэр ара шъуналэ зытетыштыр, хъауми бизнес цIыкIум фэгъэзагъэхэми IофшIэкIэ амалышIухэр яшъу-тыштыт?

ДЖЭУАПЫР: Мыщ дэжъым зэхэдз щыпшынуу щытэп. Бизнес иными цIыкIуми фэдэ гъэнэфагъэ къахыштышъ, тигуапэу тэ талъэныкъокIэ типшъэрылхэр дгъэцэкIэштх. Предпрятиешхохэр республикэм кышшызэуахыхэу, бизнес иным зиушъомбгъумэ, мыщ ит предпрятиехэри ахэм нэкъокъогъу афэхъунхэм лъыбэнэштх. Бизнес цIыкIум пылхыми фэдэ кыфыхынуу амал ептын фае.

КОРР.: Пресс-конференцием икIэухым, Правительствэм ипашхэ пстэури кызыэфыхысыжыкIэ, шъхадж зыфэгъэзагъэр икIоу ыгъэцэкIэнэу зэкIэми зырагъэсэнэм иго зэрэхъугъэм, джашыгъум Iофхэр зэрэлъыкIотэштхэм кыкIигъэштхыгъ. Мыщ дэжъым АР-м и ЛIышъхъэу ТхьакIушынэ Аслъан индустриальнэ паркхэм ягъэпсын, республикэм инвестициехэр кыххэлъхъэгъэнхэм лъэшэу ыналэ зэратетыр, пшъэрыл гъэнэфагъэхэр кыизэришыгъэхэр кышшыгъэщыгъ.

— *Тыркуем зэлукагъоу щытилагъэхэм язэхэщэнкIэ кыдэлагъэхэм, ахэр зышIогъэшIэгъонхэу къахэлэжъагъэхэм, къа-кIолагъэхэм, кытпэгъокIыгъэхэм зэкIэми лъэшэу тафэраз,* — кылуагъ ащ.

ХЪУТ Нэфсэт.



Урысые Iофтхъабзэу «Стена памяти» зыфилорэм кыдыхэ-

лытагъэу Урысыем и Почтэу урамэу Краснооктябрьскэм те-

Тилыхъужъхэр тщыгъупшэхэрэп

Тишъолъыр щыпсэурэ цIыфхэм Хэгъэгъу зэошхом лыхъужъныгъэу щызэрахъагъэр къэзыIотэрэ плакат 90-м ехъумэ Мыекъуапэ нурам шъхалэ агъэдэхагъ.

тым кышщегъэжъагъэу къэлэ паркым нэс Хэгъэгъу зэошхом итарихъ кызыIотыкIырэ баннерхэр тучанхэм ыкIи учреждениехэм атырагъэпIагъэх.

— Заор зынэмысыгъэ унагъо тикъэралыгъо исэп тIоми хэукъоныгъэ хъуштэп. Пшъэрыл шъхалэу непэрэ ныб-

жыкIэхэм яIэр мыщ хэлэжъагъэхэр ащымыгъупшэнхэу, агу ренэу илхынхэу ары, — кышчылауагъ Мыекъопэ администрацием мы акцием икIэщаклохэм. — «Стена памяти» зыфилорэ Iофтхъабзэр республикэм зэрэщызэхатщэрэр зызэхыхым, бэ кытэолагъэр. Му-

ниципальнэ еджэплэ учреждениехэр зэкIэ хэлэжъагъэх тIоми хъушт. Ятэжъ пIашэхэм, ятэжъхэм сурэтхэу заом илъэхъан зытырахыгъагъэхэр, заом кыратхыкIыштыгъэ писъмэхэр, гукъэкIыжъхэр кIэлэцIыкIухэм кытфахыгъэх. ЗикIэлэеджакIо, зикIэлэегъаджэ заом лыхъужъныгъэ щызезыхыгъэ еджаплэхэри мы акцием хэлэжъагъэх.

Iофтхъабзэм ишIуагъэкIэ Мыекъуапэ щыпсэурэхэми, хъа-кIэу кыеуалэхэрэми Адыгэ Республикэм илхыужъхэм ацIэхэр ашIэштх, гъэхъагъэу ялэхэр янэрылэгъуштых, тарихым зыцагъэгъозэн альэкIышт.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай. Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

ТЕКIОНЫГЪЭМ ия 70-рэ ИЛЪЭС

Быракъ плъыжъыр щагъэлэшт

Къушъхъэхэр шIу зыльэгъугъэр унэм исыжышъурэп. Ахэр къэджэ зэпыгтых, зым нахыи зыр нахъгъэшIэгъон. Хэт нахыи нахышIоу ар тиреспубликэ щыщ альпинист цIэрыIоу Максим Богатыревым ешIэ.

ЧIышъхъашъом тет къэралыгъуабэмэ Адыгеим ыцIэ Максим аригъэшIагъ, уздэкIоенкIэ кын къушъхъэтх лъагъэхэм тикъэралыгъо быракъ ащигъэлагъ.

Хэгъэгъу зэошхом советскэдзэхэм ТекIоныгъэр кызышчыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэр ежъми шIушIагъэ горэкIэ химыгъэунэфыкIэу щысышъугъэп. Мэлылфэгъум и 18-м Максим джыри гъогу тыхъагъ. Чо-Ойю зыфилорэ къушъхъэу метрэ 8201-рэ зильэагъэм ышъхъапэ нэсынэу ар ежъагъ.

Ащ ТекIоныгъэм и Быракъ фэдэ дихынышъ, щигъэлэшт.

Урысыем ичIыплэ зэфэ-шъхъафхэм ащышхэу альпинист 18 Максим игъусэх. Урысые проектэу «От А до Я» (Адыгеим щегъэжъагъэу Якутием нэс) зыфилорэм ахэр хэлажъэх. Iофтхъабзэр ТекIоныгъэм ия 70-рэ илъэс фэгъэхыгъ, ТекIоныгъэм и Мафэ тефэу кIалэхэр анахъ къушъхъэ лъагъэу чIышъхъашъом тетхэм ащышхэу щым ашыгъухэм анэсыштых. Ахэр Чо-Ойю, Ама-Даблам ыкIи

Iошъхъамаф арых, щыми ТекIоныгъэм и Быракъ фэдэхэр ащагъэбыбэтэштх.

— Купищэу зыдгошчыгъ, — кылуагъ Максим Богатыревым, — куп пэпчъ зы къушъхъэтх дэкIоешт. Сэ нэбгыри 4 сигъусэу Чо-Ойю зыфилорэ къушъхъэм зыфэдгъэзэшт. Ар Непалрэ Китаимрэ азыфагу къэзыгъэнэфэрэ гъунапкъэм, километрэ 30-кIэ Эверест пэчыжъэу щыл.

Къушъхъэтхэу зыдэкIоештхэр метрэ мини 8-м ехъу зильэгъэгъэ къушъхъэ 14-у дунаим тетхэм ащыщ. УдэкIоенкIэ кын дэдэу щыт. Iо хэмылхэу къушъхъэшыгу зэхэштыхагъэу ащ фэдиз зильэагъэм дэкIоэхэрэ цIыфхэм лыгъэ шъыпкъэ



зэрахъагъэу плытэнэу атефэ. Нахъ лъагъэу удэкIуае къэс жъэу къаппщэрэм кислородэу хэтыр нахъ макIэ зэрэхъурэм изакъоми, пытагъэ зыхэлъ цIыфхэр арых ар зыфызэшIокIыштхэр.

Максими ахэм ащыщ, япашхэу ухэукоштэп. Метрэ мини

8-м ехъу зильэгъэгъэ къушъхъэхэм зэкIэми анэсыгъэу дунаим тетыр макIэ. Ау альпинист пстэури ащ кIэхъопсы. Джары «ЧIыгум итандж» нэмыкI шIу-хъафтын пстэумэ ялыягъэу ахэм зылагъэлъаплэрэр.

ХЪАЛИМЭКЪО Щащ.



Тыкызэхум тымалагъэр ыкӀи тымалэмэ мыхъущтыр зэкӀэ,
тыныбжь икӀугъэми, кытэзытырэр плуныгъэр ары.

ежъ зыфэе лъэныкъом
ныбжьыкӀэр тырицэн, цыф
тэрэз хишыкӀын ылъэ-
кӀышт.

А лъэхъаным еджэпэ-интернатым клээеджэкlo «кыныбэ» чlэсыг: занэ-зятэ зимылэжьхэр, ахэр зилэху ау зэхэклэжьы-гъэху ясабийхэм къа-лъымыплэжьырэр багъэ. А зэкlэмэ яфlо-фашlэхэр ны-тхэм ачlыплэ итху клэлэпlухэм агъэаклэштl-

Клэлэлү! Мы гушылэм кы-
кырэр мэхъанэшху. Ар бгъэ-
дэхэжыныр, кызызэхэфы-
жыныр ищыклагъэп. Етлани а
сэнэхъатыр о уисабыйхэм
ямызащоу нэмыкыбэмэ афэ-
лорышэ зыхъуклэ, псынклэ
лфэп.

«Клэлэ зыплүрэм клэлэ плүп-клэ хэкйы», — ало. Ащ кьеу-шыхаты сабыыр гоугу тэрээ тепцэным ищыклагээр зэрэбөр: шүлүэгүи, шлэныгы, шцлагаы, кьулайныгы, лушыгы, зэфагы, нэмыккыби. А зэпстэури зэгүсэу зыхэлэ клэлэлү лэпэлэс Тлэшү Аминэт Хаджыбырам ыпхьур. А сэнэхьат мыпсын-клэм щытхьу кьыфихьэу, рэ-зэныгь-гушугь хигьуатэу ар зырылажьээр льэс 50 лэпэ-цыпэ хьыгьэ.

1945-рз илъэсым, мэлылфэгъу мазэм и 24-м Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Джамбэчыи ар къыщыхуыгъ. Адыгэ клэлэегъэджэ училищыр 1966-рз илъэсым, Адыгэ къэралыгъо клэлэегъэджэ институтыр 1971-рз илъэсым къыухыгъэх, илофшэн Адыгэ хэкуджэлпэ-интернатщытгъэм клэлэплоу щыргъэжыгъ.

Егъэджен-пнуыгъэ лофым хэшкыкышхо физилэгъэ Серафимов Илларион Павел ыкъом, илъэсыбэрэ еджеплэ-интернати идиректорыгъэм, Аминэти сэри тыклэлэплой лоф дэтшлэнэу тинасып кыхыгъ. Цыфлушым бэба кыкылэрыпхыщтыр, узыфигъэсэщтыр! Ежъ бэшлагъэу чымылэгъэи (Тхъэм джэнэтыр кырет), тэ, лоф дэзышлагъэхэм, бэрэ шуклэ игугъу тэшыхы. Ащ ылоштыгъэ: «Садэжъ кыаклоу «возьмите, пожалуйста, на работу хотя бы воспитателем»

гээх. Амнэт исабый цыклуитлу унэм кыыщезэу, сыхбат лые пчыагээр интернатым шиг'аклоу бэрэ кыхэкыгыг. Ышэн фаер ымыухэу, гүнэм нимыгээсэу чэкыжыыштыгыгэп. Кыныгыо-хэм кыамыгаштэу, нэшло-гу-шло, хьалэл-бэрэчэтэу, сэмэр-кээр кэбэкэлэу клэлэ ибэхэм, «кыхнхэм» loф адишлагь. Ныб-жыкклэ тхьапша ащ игьэшлуабзэ зылъытэси кыубытыгээр, игу-щылэ зафэ, иушый зыпкыы-рыхыи, гогу занклэ рыкыла-гээр!.. Ар зыми кылыбатыгэп.

нэт илээс 18-рэ loф ышлагъ.

— Шэныгээ-акылыгээ икүү
зилэгээ, шыпкыгээ-зэфагээ-
рэ шүлгээ-гүклэгүүрээ зыха-
лыгээхэ пашэм лоф дэлшэныр
псынклагээ, укызэхэзышлыкын,
узышгугуын цыфүү ар шы-
тыг, — кьелтээ Аминэт.

А Ієнатієм Тлэшур ыпсы-
хьаг, цыхъу фашыгъэр кы-
гъэшъыпкъэжыг, кІэлэпІоу
зыфагъэзагъэхэм щысэ афэ-
хъун, зылыщэнхэ, ыгъэдэлонхэ
ылъэкІыг.

2001-рэ ильэсым кыыщегэ-
жагызу клэлэпюу ар зыхэт-
хэр Адыгэ Республикэм ис-
кусствэхэмкнэ иколледжэу У.
Тхыбысымым үцлэ зыхырэм
хореографияемкнэ иотделение
шеджэхэрэр арых.

Я 8 — 9-р классхэм арыс
к1лээджаклохэр апэрэ мэфэ
ныкъом Адыгэ республикэ гим-
назиэм шеджэх, адрэ мэфэ
ныкъом ясэньхьатк1э колле-
джым шагьасэх. Ахэр ильэситү
ш1э кьэс цылохэм кьарыхыш.
Арышъ, яш1эныгъэхэмк1э яшэн-

Аминэт. — КӀэлэпӀүм ипшэ-
рыль сабыим шӀогъэшӀэгъоним,
кыдэхурэм кӀапкырыкыизэ
иофшӀэн ыгъэпсыныр, нэбгы-
рэ пэпчъ екӀолӀэкӀэ-шыкӀэ хэ-
гъэунэфыкыгъэ кыфигъотыныр.
«КӀалэм кӀалэ иоф» зы-
фиолэр гуыцӀэхьыр кыкӀиоты-
кыжыныр кӀэлэпӀүм икӀас.

А лъэхъаным еджэпІэ-интернатым
кІэлэеджэклО «кыныбэ» чІэсыгъ: занэ-зятэ
зимылэжхэр, ахэр зилэху ау зэхэкІыжыгъэху
ясабийхэм кьалтымыплэжжырэр багъэ. А
зэкІэмэ яфэлО-фашІэхэр ны-тыхэм ачІыпІэ ит-
ху кІэлэпІухэм агъэцакІэщтыгъэх. Аминэт иса-
бий чІыкІуштІу унэм кыищегъэу, сыхъат дые
пчъагъэр интернатым щигъакІоу бэрэ кыи-
хкІыгъ. ЫшІэн фаер ымыуху, гъунэм нимыгъэ-
сэу чІэкІыжыщтыгъэн.

НыбжыкIэхэм мыхъун зекIуа-
кIэу кIахафэхэрэр зыIапэ езы-
щэкIэу бырсыр лыгъэ кIэзы-
Iэтырэмэ ар ашышэп. Рэхъа-



атрэу Римский-Корсаковым
ыцэкэкэ шытым юф щешлэ.
Цыклушэзэ Амэрбийи а уни-
верситетым щеджэ. Куфэнэ
Щамсэт Саратов дэт кээр-
лыгы консерваториер кыу-
хыгызу искусствэхэмклэ рес-
публикэ колледжим оредлю-
нымклэ шырегыаджэх. Ащ фэдэ
шысэу кэапхын плыэкыштыр
бэ.

Аминэт игьэхьагьэхэм апае АР-м культурэмкӀэ и Министерствэ щытху тхылъхэр кы-
фигьэшшошагьэх, медалэу «лофшӀэным иветеран», бгъ-
халъхьэу «Почетный работник
общего образования Российской
Федерации» зыфилох-
рэр иӀэх. 2012-рэ ильӀсым я
VIII-рэ чыплӀэ зэнэкьокьоу «Де-
бют» зыфилоу колледжхэм
хореографиемкӀэ яотделение-
хэм ащеджэхэрэм апае кьа-
лэу Иванов щыкьуагьэм Аминэт
иофшлагьэ «Мастер-классым»
рагьӀешагь.

Тэшхуэхэм унэгъо дахэ ашлагъ. Ишъхьэгъусэу Юрэрэ ежыррэ пшъашьэрэ кIалэрэ зэдapлугъ. Марыет Краснодар дэт политехническэ институтыр кыуухыгъ, Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым лoф шешлэ, унагъо ихьагъ, пшъэшьитлугъ иI. Акьоу Марат чыдагъэмрэ газымрэ академиеу Москва дэтыр кыуухыгъэу лoф ешлэ. Ащ шъэуитлугъ иI. Арышъ, Аминэт унэми щыкIэлэплугъ, щыкIэлэзегъадж, ны, ныжъы. А гушыIэхэм зэкIэри къарэкIы. Ежъ ихьалэлэыгъэ, иIэдэб зекIуакIэхэр ильфыгъэхэм, ипхьорэльфхэм, инысэу Андэ ахьагъошъ, насыпышлоу зельытэжъы.

Аминэт мы мафэхэм имэфэ-
кышт: ныбж уцугэ дахэу зы-
нэсыгээр хигэунэфыкышт,
тэри, зэкэ loф дэзышагэхэм,
тигуапэу тыфэгүшo, псауныгээр
сэ гушyагөөр ачымылэу илээр
дэзэ кыгыгэшэнэу фтэю.

БЛЭГЪОЖЪ
Мир.

**Адыгэ Республикэм народнэ
гъэсэнэгъэмкIэ изаслужен-
нэ IофышI.**

Я 8 — 9-рэ классхэм арыс К1элэеджак1охэр ап-
рэ мэфэ ньк1ом Адыгэ республикэ гимназием
щеджэх, адрэ мэфэ ньк1ом ясэ нэхбатк1э колл-
еджым шагьасэх. Ахэр илбэсит1у илэ кьэс чылэ-
хэм кьарашых. Арыш, яш1эныгьэхэмк1и яиэн-
зек1уак1эхэмк1и эффэшгьафых. А
ныбжыык1эхэр зэхэнцэнхэр, зэгурыбгьэлонхэр,
зы унагьо пш1ынхэр 1эш1эхэн. Ем1ани янэ-ятэ-
хэм ак1эрычыгьэхш, яеджэн-гьэхьабырыни,
ягьэпсык1э-ш1ык1и альыплгьэрэр, ар зэк1э зыгьэ-
тэрэзырэр к1элэн1ур ары.

Ау ахэр зэкӀэ ежӀ кӀешӀжъых, цыгъупшэхэрэп. Анахыбэрэ зигугъу кышлыху, ыгу кынагэхэр нахь кыныбэ зыдильэгъугъэху, охьтабэ зытыригэкӀодагъэхэр ары. Ахэр мэфӀкӀ мафэхэм кыфытеоху, кыдэгухыӀэху, кызыкӀлупчӀэхэкӀэ, хӀпшыкӀлэу игушӀогъошху.

зеклуаklэхэмкли зэфэшъафых. А ныбжыкlэхэр зэхэпщэнхэр, зэгурыбгъэлонхэр, зы унагъо пшынхэр lэшлэхэп. Етлани янэ-ятэхэм аklэрычыгъэхэшъ, яеджэн-гъэхъазырыни, ягъэпсы-klэ-шыкли альпыплъэрэр, ар зэк-лэ зыгъэтэрэзырэр klэлэпlур ары.

Аминэт игухэль-гупшысэхэм
ташегьэгуазэ.

— Непэрэ ныбжыклэхэу сызыхэтхэм шлэныгээ закъо яотклэ икыуштэл. Ахэр адыгэ культурум изехьаглохэу, Адыгэ Республикэр зыгьэлъгьоштхэр, зылэтыштхэр арых. Бээр, шэн-хабзэхэр, тарихыыр дэгъоу ашлэнхэ фæе. Арышъ, кэзъуа-клom, артистым, орэдыlom, сурэ-тышым ынэхэмклэ цылэныгхэр зэрэлсаоу альгъоу плугъэнхэ фæе. Ац пае еджаклохэр музе-им, театрэм, концертхэм ецэх, искусствэм ицылф цлэрылохэм жыкыллэгъэ зылулэгъухэр зехе-хэу. Адыгэ Республикэм ицыл-

— Зэкэ шүл, дэгүүр, да-
хэр кызылшежээр сабыггор
ары. А лъэханым хаплъхэ-
рэр ары кьэнэжырэр, — elo

зылорэр сштэрэп». Джащ фэдизу кӀэлэпӀу сэнэхьатыр ащ ыгъэлапӀэщтыгъ, уасэ фишыщтыгъ. Ары ыкӀи зэрэщытыр. КӀэлэпӀу шыпкъэм илъэкӀи ины:



Теклоныгъэм ия 70-рэ илъэс Сятэжъ сырэгъушхо, сишлэжъ сэгъэлъаплэ



Жыи кли, сымаджи, клэлэцкылуи ахэр зышхъасыгъэхэ шылагъэп, цыфыгыи гуклэгъуи ахэлъыгъэп, хьаклэ-кьоклэ шьыпкъэм фэдэгъэх. Ау сьд фэдиз кьин ащэ-чыгъэми, тидзэкълэлхэу, типартизан лыхъужхэу цынэр зымышлэу, апсэ атынэм фэхьа-зырхэу пый мэхъаджэм пэу-цужьыхэзэ тинепэрэ шылэклэ рэхъат кьытфэзыухъумагъэхэр тшыгъупшэхэ хьуштэп.

Тидзэкълэлхэм Теклоныгъэр кьыдахын зыклалэжыгъэр тхэгъэгъушхо цыф лэпкыбэу цыпсэухэрэм зыкыныгъэ зэ-рахэлъыгъэр ары, я Хэгъэгъу, ячлыгу гупсэ шулэгъуныгъэ инэу фырылэм узыфырымькыун кьуачлэ кьаритыштыгъ.

Кьоджэ пстэуми афэдэу тичылэу Кьунчыкьохъаблэ ыныбжэ икьугъэу фронтым амыщэгъэ хьулфыгъэ кьыдэнэжыгъагъэп. 1940-рэ илъэсым мэзаем и 28-м ыныбжыклэ тегъу сятэжъу Жаклэмыкьо Рэщидэ Дзэ Пльыжыым кьулыкьу щихьынэу ащэгъагъ. Гьэтхэпэ ма-

зэм присягэр зештэм, сержант курсхэм ащырагъэджэгъагъ. Дзэм ащэным ыпэклэ Рэщидэ Краснодар ирайонхэм ащы-цэу Пашковскэм дэтыгъэ мэкьумэщ техникумыр кьыухыгъэу щытыгъ, колхозым агрономэу илъэс зауэрэ лэф щилэгъагъ, парторганизациеи исекретарыгъ. Заор кьызежым, 1941-рэ илъэсым ишышхъэлэу мазэ, зэуаплэм лухагъ. Ащ кьыщегъэжыгъэу 1945-рэ илъэсым ижъоныгъоклэ мазэ нэс фронтым лутыгъ.

И Хэгъэгъу ишхъафитыныгъэ, цыфхэм ямамыр шылаклэ кьэзы-укогъэ пыйм лыхъужыныгъэшхо зэрихъэзэ пэуцужыгъ. 1941 — 1942-рэ илъэсхэм Кьохъэплэ зэуаплэм иотделение икомандирэу, нэужым я 2-рэ Украинскэ зэуаплэм истрелковэ взвод, апэрэ Белорусскэ фронтым сятэжъ ащызеуагъ. Лыгъэшхо хэлъэу пыйм зэрэбэныгъэр кьэралыгъо тын лъаплэхэмклэ хагъэунэфыкыгъ.

1943-рэ илъэсым Сталинград щыклогъэ заом ар кьыщаулагъ.

Бэу улагъэхэр тельхэу Махачкала дэт госпиталым кьащи мазэрэ члэлъыгъ. Ащ ылакьо кьызыщытырагъэуцожьым, Сталинград дэжэ зэуаплэм луха-жыгъагъ. «За оборону Сталинграда» зыфилорэ медалыр ары кьызыщилэжыгъэр. Ащ фэхъафэу «За взятие Берлина», «За победу над Германией», Жьогъо Пльыжыым иорден, нэмыкыбэр Рэщидэ кьыфагъэшшоагъэх.

1946-рэ илъэсым ибэдзэогъу мазэ сятэжъ ичылэ кьызе-гъэжыым, лэф ымышлэу зы мафи щысыгъэп, физкультурэмклэ ригъэдженхэу кьоджэ гурыт еджа-плэм а илъэс дэдэм лухъагъ. А лъэхъаным клэлэгъаджэу заом ащи кьэзымыгъэзэжыгъэр багъэ. Ащ кьыхэкълэу гъэсэ-ныгъэ зэзыгъэгъотыгъэхэм яна-хыбэр клэлэгъаджэу агъа-клогъэжыгъэх. Нэужым колхозым зигъэзэжыгъагъ, ащ хэхъоныгъэ ышыным, зиушомбгъуным иа-хъэу хишыхагъэр маклэп. Лъэ-ныкьо пстэумкли шуклэ, дахэклэ сятэжъ зыкызырегъэлъагъо-щыгъэр непэ кьызнэсыгъэм

кьоджэдэхсэм ащыгъупшэрэп. Сятэжъу Рэщидэ клэлэ да-хэщтыгъ, цыфыгъэу, адыгагъэу хэлъым фэшл шхъэкълэфэшхо фашыщтыгъ. Илъэс 28-рэ ыныб-жыгъэ заом кьызежыгъым, ау унагъо джыри илагъэп. Кьызе-гъэзэжыым ыуж охътабэ темы-шлэу Пчыхъалыкьуае щыщ Хьуаглохэм япхуу кьыщэгъагъ. Адыгэ усэкло цлэрылоу Пэрэ-ныкьо Мурат Кьунчыкьохъаб-лэ ицыф пэрытхэм, илэжыэкло хьупхъэхэм афэгъэхыгъэу ыт-хыгъагъэм сятэжъ пае мырэ-уштэу кьыщелэ:

Тихэгъэгъу джэгъогъур кьы-зекълум,

Зэкълэко зимылагъэр Рэщид.

Дзэ Пльыжыыр пийжыым зытекълум,

Лыхъужыу кьэклогъыгъэр Рэщид.

Лыхъужыыр зыфэдэр шьо шьолэ,

Ышлагъэр шломаклэу лэф ешлэ.

Ащ фэдэр хэгъэгъум щагъа-шолэ,

Къэсэлэу цыфышлум иорэд.

Ощ фэдэм непэ тыфэгъушолэ,

Опсэу, Жаклэмыкьо Рэщид!

Джащ фэдэ гуцылэ дахэу,

щыпкъэу лъэшэу сызэрыгуш-хорэ сятэжъ усаклом фыла-

гъэхэмклэ ситхыгъэ къэсэхы.

ЖАКЛЭМЫКЬО ФАТИМ.

Кьунчыкьохъэблэ гурыт еджа-плэм ия 11-рэ класс щеджэ.

Советскэ Союзым иорденхэу, имедальхэу Адыгэ Республикэм и Лэпкъ музей члэлъхэр



1918-рэ илъэсым Ионыгъом и 16-м апэрэ советскэ орденыр — РСФСР-м иорденэу «Боевое Красное Знамя» зыфилорэр агъэнэфэгъагъ. Ащ ыуж тхьамэфитлэу тешлагъэу — 1918-рэ илъэсым Ионыгъом и 30-м Быракъ Пльыжыым иорден апэу зыфагъэшшоагъэр ыужклэ Советскэ Союзым имаршал хьугъэ Блюхер Василий Константинович ары. Граждан заом илъэхъан В.К. Блюхер гьогъугъитфэ ащ фэдэ орден ратыгъ.

СССР-р зызэхашагъэм ыуж илъэситлэу тешлагъэу — 1924-рэ илъэсым Быракъ Пльыжыым иорден агъэнэфэгъагъ. Хэгъэгъу зэошхом ыпэклэ (1930-рэ илъэсым) СССР-м иапшэрэ орден — Лениным иорден агъэнэфэгъагъ. Хэгъэгъум зыкы-ухъумэжынымыклэ амалэу илэхэм ахэгъэ-хьогъэнымыклэ гъэхъагъэхэр зышыгъэхэм апае 1930-рэ илъэсым Жьогъо Пльыжыым иорден агъэнэфэгъагъ. 1934-рэ илъэсым щытхьуцлэу «Советскэ Союзым и Лыхъужы» зыфилорэр агъэнэфэгъагъ, ар афагъэшъуашэ зыхуклэ Лениным иордени адыратыштыгъ. 1939-рэ илъэсым медалэу «Дышэ Жьуагъор», 1938-рэ илъэсым медальхэу «За отвагу», «За боевые заслуги» зыфилорэр агъэнэфэгъагъэх. Хэгъэгъу зэошхом илъэхъан орденыклэхэмрэ медалыклэхэмрэ бэу агъэнэфэгъэх. Гуцылэм пае, Хэгъэгъу зэошхом иорденэу степенитлэу зилэр (1942-рэ илъэс) дзэкълэлхэу, офицерхэу заом илъэхъан лыхъужыныгъэшхо зезыхагъэхэм афагъэшъуашэщтыгъ.

Дзэ пацэхэм Суворовым (1942-рэ илъэс), Кутузовым (1942-рэ илъэс), Богдан Хмельницкэм (1943-рэ илъэс) яорденхэу степенитлэу зилэр, Александр Невскэм (1942-рэ илъэс) иорденэу а 1-рэ степен зилэр афагъэшъуашэщтыгъ. Апэрэ степен зилэ орденхэр фронтымрэ дзэхэмрэ, я 2-рэ степен зилэхэр корпусхэм, дивизионхэм, бригадэхэм, я 3-рэ степен зилэхэр полкхэмрэ батальонхэмрэ япашэхэм афагъэшъуашэщтыгъэх. Александр Невскэм иорден зыфагъэшъуашэщтыгъэхэр полкхэм, батальонхэм, ротэхэм, взводхэм япашэхэр ары.

Орденэу «Победа» зыфилорэр (1943-рэ илъэс) зыфагъэшъуашэщтыгъэхэр заом

кьэгъэзэплэ фэзышыгъэ, фронт зауламэ дэгъоу пэцэныгъэ ащызезыхъэгъэ дзэ пацэхэр ары. Ушаковымрэ Нахимовымрэ яорденхэу степенитлэу зилэр 1944-рэ илъэсым агъэнэфэгъагъ. Ахэр Дзэ-Хы флотым иадмиралхэм, иофицерхэм ара-тыштыгъэх. Матросхэмрэ старшинэхэмрэ апае Ушаковымрэ Нахимовымрэ яме-дальхэр агъэнэфэгъагъэх.

Офицер орденхэм анэмыклэу дзэкълэлхэм апаий орденхэр агъэнэфэгъагъэх. Щытхьум иорденэу степенитлэу зилэр (1943-рэ илъэс) зыфагъэшъуашэщтыгъэхэр рядовойхэр, сержантхэр, авиациеимклэ младшэ лейтенантхэр ары нылэп.

Медалькыбэр агъэнэфэгъагъэх. Партизан дви-жением хэлажэухэрэм апае медалэу «Партиза-ну Отечественной войны» зыфилэу я 2-рэ степен зилэр (1943-рэ илъэс) агъэнэфэгъагъ. Кьэлэ-ллы-хъужхэм якъэухъумэн хэ-лэжыагъэхэм медальхэу «За оборону Ленинграда (1942-рэ илъэс), Москвы (1944-рэ илъэс), Одессы, Севастопо-ля, Сталинграда (1942-рэ илъэс), Ки-ева (1961-рэ илъэс)» зыфилорэрэм афэдэхэр афагъэшъуашэщтыгъэх. Хэгъэгъу зэошхом заух нэуж СССР-м и Улэшыгъэ Кьуачлэхэм ядзэкълэушлэ пстэуми медалэу «За победу над Германией в Великой Отечественной войне» зыфилорэр афагъэшъуашэщтыгъ. Будапешт, Кенигсберг, Венэ, Берлин зыштагъэхэм, Белград, Варшавэ, Прагэ шхъафит зы-шыхыгъэхэм апае а лъэхъаным ме-дальхэр агъэнэфэгъагъэх. Ятлонэрэ дунэе заом иклэху чэзыу хэлэжыагъэхэм ме-далэу «За победу над Японией» зы-филорэр афагъэшъуашэщтыгъ.

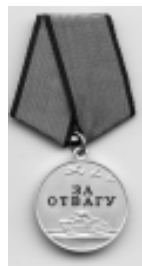
1944-рэ илъэсым илъэсыбэрэ ео-лэнчъэу кьулыкьур зыхыгъэхэм орденхэмрэ медальхэмрэ афагъэшъуашэхэу рагъэжыгъагъ. Илъэси 10 еоллэнчъэу дзэ кьулыкьур зыхыгъэхэм медалэу «За боевые заслуги», илъэс 15 зыхы-гъэхэм — Жьогъо Пльыжыым иорден, илъэс 20-рэ зыхыгъэхэм — Быракъ Пльыжыым иорден, илъэс 25-рэ зы-хыгъэхэм — Лениным иорден, илъэс

30-рэ зыхыгъэхэм — Бы-ракъ Пльыжыым иорден ятло-нэрэу афагъэшъуашэщтыгъ. Ау 1958-рэ илъэсым кьы-дагъэкыгъэ унашъом диш-тэу дзэм кьулыкьу зэрэща-хыгъэ илъэс пчъагъэм кьыпкырыкы-хэзэ ащ фэдэ тынхэр афэгъэшъошэ-гъэныр щагъэтыжыгъагъ.

Адыгэ Республикэм и Лэпкъ музей Советскэ Союзым ибоевой орденыбэ, медалыбэ члэлъ. Гуцылэм пае, Лени-ным иорденхэу 8, Быракъ Пльыжыым иорденэу 14, Жьогъо Пльыжыым иор-ден 43-рэ, Хэгъэгъу зэошхом иорденэу я 2-рэ степен зилэм фэдэу 47-рэ, Хэгъэгъу зэошхом иорденэу а 1-рэ сте-пень зилэм фэдэу 15, Щытхьум иор-денэу я 3-рэ степен зилэм фэдэу 7, Щытхьум иорденхэу а 1-рэ, я 2-рэ, я 3-рэ степен зилэхэу 2, Александр Невскэм иорденэу Д. Е. Нэхайм кьы-фагъэшъуашагъэр, Кутузовым иорденэу я 2-рэ степен зилэу Н. Б. Малкиным кьыфагъэшъуашагъэр, Богдан Хмельницкэм иорденэу я 3-рэ степен зилэу А. А. Хьутым кьыфа-гъэшъуашагъэр ахэм ахэлъ.

СССР-м иапшэрэ тын — Лениным иорден заом лыхъужыныгъэ щызезы-хъагъэхэми, мамыр лъэ-хъаным лэфшэнымыклэ гъэ-хъэгъэшхохэр зышыгъэхэ-ми зэраратыштыгъэр хэ-гъэунэфыкыгъэн фае.

СССР-м имедальхэу заом илъэхъан афагъэшъуашагъэхэу Лэпкъ музейм ихар-зынэщ бэ члэлъ. Гуцылэм пае, медалэу «За оборону Кавказа» зыфилорэм фэдэ 35-рэ, медалэу «За боевые заслуги» зыфилорэм фэдэ 31-рэ, медалэу «За отвагу» зыфилорэм фэдэ 28-рэ, медалэу «За оборону Москвы» зыфилорэм фэдэ 4, медалэу «За оборону Ленинграда» зыфилорэм фэдэ 4, медалэу «За оборону Сталин-града» зыфилорэм фэдэ 5, медалэу «Партизану Отечест-венной войны» зыфилэу а 1-рэ степен зилэм фэдэ 2,



медалэу «Партизану Отечественной войны» зыфилэу я 2-рэ степен зилэм фэдэ 4, медалэу «За осво-бождение Варшавы» зыфилорэм фэдэ 8, медалэу «За освобождение Пра-ги» зыфилорэм фэдэ 3, медалэу «За освобождение Белграда» зыфилорэм фэдэ 2, медалэу «За взятие Будапешта» зыфилорэм фэдэ 9, медалэу «За взятие Кенигсберга» зыфилорэм фэдэу 1, медалэу «За взятие Вены» зыфилорэм фэдэ 4, медалэу «За взятие Берлина» зыфи-лорэм фэдэ 9 ахэм ахэлъ.

Хэгъэгъу заошхом илъэхъан лэклэб кьэралыгъомэ кьафагъэшъошэгъэ ме-дальхэм ащыщхэри ащ члэлъэгъоштых. Гуцылэм пае, Ф.С. Васильевым Бол-гарием имедальхэу «За участие в Оте-чественной войне 1944 — 1945гг.» зыфилорэр кьыфагъэшъуашагъ. Болгарием ащ фэдэ имедаль зэраратыштыгъэхэр Бол-гарием идзэ хэт генералхэр, офицерхэр, сержантхэр, рядовойхэр, болгары-дзэхэм адзэащтыгъэхэм ядзэкълэу-кьушлэхэр ары. Польшэм имедальхэу «За Одру, Нису, Балтику», медалэу «По-беда и Свобода» зыфилорэрэр К. К. Зезэрыхъэм кьыфагъэшъуашагъэх. «Ме-даль за Варшаву 1939 — 1945гг.» зыфилэу 1946-рэ илъэсым агъэнэфэгъэр М.Б. Малкиным кьыфагъэшъуашагъ.

Адыгэ Республикэм и Лэпкъ музей ихъарзынэщ кьызэраратыгъэхэр амыгъэ-унэфыгъэу орден, медаль заулэ члэлъ. Ахэм ащыщ Жьогъо Пльыжыым иорденэу зы, ме-дальхэу «За бо-евые заслуги», «За взятие Буда-пешта» зыфилорэрэм афэдэу 2.

Адыгэ Респуб-ликэм и Лэпкъ музей советскэ кьэ-ралыгъом ибоевой орденхэу, медаль-хэу 295-рэ члэлъ. Пстэумкли Лэпкъ музейм щалыгъ тынхэм ар япроцент 25,9-рэ мэхъу.

Иклэхум кьэлэгъэн фае кьэралыгъо хабзэм иапшэрэ кьулыкьухэм ащ фэдэ медальхэмрэ орденхэмрэ лэжыэкло кол-лективхэм, предприятияхэм, учреж-дениехэм, дзэ частыхэм, кьалэхэ-ми, кьэралыгъом икьэухъумэнклэ лы-гъэшхо зезыхъэгъэ цыфхэм зрафагъэ-шъуашэщтыгъэр.

Кьэзэныч Аслъан.



(Къызыклъыкълорэ
мэлыльфэгъум и 18-м
къыдэкълэгъэ номерым ит).
Рузанэ кастриолэу телубэ
зилэ лэгъэ куур зыкълу те-
тэу лэплъэкълэбзэр къызэ-
дзыхыгъэр ылыгъэу цагум къы-
дахъэ, къыкълуалэ.

Рузан. Шъуипчэдэжъ шлу!
Мам, лыщыпс-плэстэ шыгъаклэ
къэсхыгъэ, мыучылыжыкълэ
шъухэлэгъэм дэгъугъэ.

Гоцэмыд. Сипшъашъэ ышлы-
гъэм уешхэлынэу щытэп, не-
клоба, Щамсэт, бисымлахъ тэ-
гъалоба.

Щамсэт. Iашлоу узэрэпщэ-
рыхъэрэр сэшлэба, си Рузан.
Чынаклэмэу сиклэсэ дэдэри
мышъ къыхъу, сигуапэу сыхэ-
лани, ау сышхэгъэ къодый,
Тхъэм бэгъашлэ уешл.

Рузан. Лорэ ищыпс шыклэ
фэд, ежъ къысигъэлъэгъуэ
зэгъэшлагъэ. Зэкълэми агу
рехъыпэ.

Гоцэмыд. Ащ ишыклэ сип-
шъэшъэ дышъэ уигъэшлагъэм,
агу рыхын адэ! Унэм ихы
хъакум тегъэуцу, нынэ, лпы-
жъым игуапэу ар ышхыщт.

*Рузанэ кастриолэ-лэгъэ зэтэ-
тыр унэм рехъэ, къекълыжы.*

Щамсэт. А, Рузан, ори олъэ-
гъу Лорэ пае мы Гоцэмыдэ
чыплэ зыфигъотыжырэп. А
телефонхэу тыдэ шъукломи джы
джыбэм арылхъэу къешъу-
хъахлэрэмклэ хэти удэгущылэн
плъэкълыштэу ало. Адэ а пшъэ-
шъэжыер оуем къыребгъэдзэн
плъэкълыштэба?

Рузан. Зэрэплъэкълышт за-
къор иномер тетхагъэу уилэмэ
ары. Ташыщ горэми ар ыгу
къэкълыгъэл. Кло къалэм сызы-
кълэ зыфэсплъыхъан... (Ша-
гум дэкълыжынэу ежъагъэу те-
лефонэу джыбэм илпыр къы-
зытеоклэ къырехы, гуцылэнэу
регъажъэ.) Сыкъэдало! Джыдэ-
дэм шъуежъэ... Сыхъазыр,
тадэжъ шъукълулахъ.

Щамсэт (къэтэдджыжыкълэ).
Пшъэшъэжыем сегъэгумэкълыти,
унэм сисышъугъэп (ежъэжы).

Гоцэмыд. Пчэдыжъ чыплэ-
тэгъэ шлагъом тлэкълрэ ушы-
сын фэягъэ...

Щамсэт. Кълалэм ицълкълхэр
игъусэхэу къэкълонэу щыт...
(шагум дэкълыжы.)

Мэд унэм къекълы, пчэшъхъа-
лум къелъэбэкълэгъэ къодыеу
ибгъэштальэ ил телефоныр
къытео.

Мэд (телефоныр къештэ, мэ-
гуцылэ). Сыкъэдало, Мэдхыд...
Бэ емыгъэкълудыеу укълызэрэ-
теуагъэр дэгъу... Ащыгъум
тызэрыгуцылэгъагъэр шъыпкъэу
къычлэкълыгъэба?! Сенэгущыгъ
нэмыклэуи лофыр зэрэщымы-
тым... ошлэм дэгъу дэд, къы-
лухы, тежъэн. (Телефоныр джы-
бэм релъхъажы, Гоцэмыдэ
дэжъ къэкълэу, мэтлысы.)

Мэд. Сыда Щамсэти тыгъэр
нзэкълэкълыгъо римыгъэфэжъэу
къезыфыжъагъэр, къэбархэм
ягугоин тадэжъ щыригъэжъагъ,
ара?

Гоцэмыд. Сыда, лпыжъ, къып-
шышыгъэр, ащ фэдэхэр плэхэу
ныбжы зэхэхыгъэп? Ащи
пшъэшъэжыер иджэгъуагъэп,
рыкълуагъэр ышлэрэпышъ, егъапэ...

Мэд. Ар зыгъагъэрэр зэрэ-
чылэуи ашлэ: зы чыплэм шы-
зэхыгъэр адрэ чыплэм зэрэ-
щылотэжыкълыштыр ары.

Гоцэмыд. Адэ о шъуз плъэ-
гъугъа къэбарыр иджагъоу?

Мэд. Зышлэн зымышлэхэрэр
арых зыбзэгъу зыгъэджэраохэ-
рэр. Ори нэмыклэ утегъэлсы-
хъагъэп, зыфэдэ къэмыхъугъэ
пшъэшъэжыем ышъхъэ реб-
гъэхъыжъэжыгъ.

ХЪУРМЭ Хъусен

Гоцэмыдэ инысэхэдакъл

Къэшлыгъуипл хъурэ пьес

ХЭТХЭР:

Хъаблэкълэ Мэд — пенсием щылэ хъулъ-
фыгъэ лъэгъупхъ.

Хъаблэкълэ Гоцэмыд — Мэд ишъхъэгъус,
илъэс 50 фэдиз ыныбжъ.

Заур — ахэм якълэлэ закъу.

Ичрам — Гоцэмыдэ ышнахъыкъл, илъэс
40 горэ ыныбжъ.

Рузан — Заур игъунэгъу, быдзыщэ зэ-
дешъуагъэх.

Линара (Лора) — Заур икъэщэн.

Шыклор Ислъам — Заур иныбджэгъу.

Мэдин — анахист, Ислъам ишъэогъу.

Щамсэт — гъунэгъу шъуз.



Сурэтыр авторым
ышлыгъ.

Гоцэмыд. А, лпыжъ, сыда
джы къаплэхэрэр? Ащ сэ дзеу
сызэрэфыштыгъэмклэ Тхъэр
сишыхъат.

Мэд. Ара зэм уфэшлэмэ, етла-
нэ цацэм пыбгъанзэе лыцлынэу
зыклэпшыхъыштыгъэр?

Гоцэмыд. Пкълыхъаплэм ухэ-
тэу укълыздэгущыла сэлэ?

Мэд. Бэшлагъэ джырэ фэ-
дэу нэфаплэм сызыхъемыжыкъл-
гъэр. Къэошлэжъа Заур икъэ-
щэн цыкълу нахъ пшъэшъэжые
дэй щымылэу къыуалоу плэзе
стхъакълэм гъуанэ зэрэпшыгъа-
гъэр?

Гоцэмыд. Боу дэгъоу къэ-
сэшлэжыи игъом сынэ къызе-
луахи, а хъабз таучэр зэрэцълф
кълдыгъэр сагъэлъэгъугъэ.

Мэд. «Унэ къызеузыхыгъэр»
пшыгъупшэжыгъэл ныла?

Гоцэмыд. Сыда зыкълысшы-
гъупшэжыштыр, Цуркэба.

Мэд. Адэ ар Хъанэшъукълэу
Мыекълуапэ кължыгъагъэм сыда
зэрэфыштыр?

Гоцэмыд. Ори дэгъоу ошлэба
ахэр зэш-зэшпхъухэм къызе-
рахэкълыгъэхэр... Арэп сьд упчлэ
делэха къысэлпыхэрэр?

Мэд. Адэ зымы уригъэгуп-
шысагъэба а Цуркэжъэу зэкълэ
члэзыубэжыерэм о шъэфэгъу-
шхоу уиштагъэу бзэгухэр къы-
зэрэпфыхыштыгъэхэм?

Гоцэмыд. Сыда сызэригъэ-
гупшысэн фэягъэр?

Мэд. Зымылажъэр шлоим хи-
лэшъухъанэу ыуж итын зери-
лэкълыштыгъэр ары. Гуцылэм
пае, якълэз наркоман фэмы-
егъэ пшъэшъэжыер о уикълэлэ
къемыгъэщэнэм пае къыпфи-
убызэ угу щигъэкълынэу...

Гоцэмыд. Цуркэжъыр зэ-
рэмыхъатэр сэри сымышлэу щы-
тыгъэл... Сэ сишъао къызэрэ-
сыухъумэщтыр ары сшъхъэ
илъыгъэр ыкълэ сыкълэгъожырэп
цлэлужыер пэлэпчъэ зэрэсшы-
гъэмклэ.

Мэд. «Цлэлужыер» псынклэу
къэоло. Адэ уцугъуи тлысыгъуи
имылэу унэхэр пфигъэдахэхэу,
гоцэ гъэшлуагъэм фэдэу плэ-
кълорыгум уисэу пфэпщэрыхъэу
зыщэтым, пчыхъэрэ лъэгон-
джэмышъхъэкълэ къыпклэрысэу
плъакълэхэр къыпфитхъакълэхэ
зэхъум пшлоцлэлужыгъэп!

Гоцэмыд. Сыда джы къа-
плэхэрэр? А зигугъу къэпшыгъэ
нэмыушакълорэ слъакълэхэр
къысфэзытхъакълыштыгъэхэмрэ
сыда зэрэзэлпыхыгъэхэр? Зи
къызгурылорэп...

Мэд. Къыбгурылона «бзэгъу»
къыплуалъхъэхэрэм анахъ чы-
жъэу угупшысэн умылэкълымэ.

Гоцэмыд. Къаплэмэ пшло-
игъор Хъанэшъукълэмэ якълэлэ
дэмыкълуагъэр тэ ти Заур къе-

сымыгъэщэнэм пае зи имы-
лажъэу Цуркэжъым къысфиу-
быштыгъэу ара?

Мэд. Игъу ар къыбгуры-
лоным...

Гоцэмыд. Ащыгъум а цлэ-
лужъэу слъытэщтыгъэр мыцлэ-
лужъэу, сипшъашъэу слъытэзэ
«цлэлужъ» еслоу моц фэдиз
уахътэм сапашъхъэ итыгъэба?!

Мэд. Пшъхъэ тлэкълу лф
ышлэу къыригъэжъагъэмэ лфэп.
Джы уиакълыл нэсыгъа ащ фэ-
диз зыпылхъэгъэ пшъэшъэжы-
ер ыпсэкълэ пкъо къызэрэпэб-
лагъэм?

Гоцэмыд (зэрмыры хъугъэм
фэдэу). Адэ сэ Цуркэжъым
къысилоштыгъи ащ напэ гори
имылэжъэу, укълыгъэр зыфэдэр
ымышлэу, гукълэгъуи цыфыгъи
хэмылэу, Тхъэр зыпыкълыжы-
гъэ шъхъахэлъэшъухъажъэу, ыпэ
къифэрэ хъулъфыгъэм зэрэкълы-
гуштыным нэмыклэ акълыл имы-
лэу...

Мэд. Ащ фэдагъэмэ плъэгъу-
гъэба о къыпклэрэсыфэ?

Гоцэмыд. Хъау, хъау, зыкълэ
фэдэгъахэл! Мыхъун гори пы-
плухъан умылэкълынэу, зынахъ
дэгъу мыхъужыер шэнхэмклэ
аплугъэ адыгэ пшъэшъэжые
хъупхъэ дэдэу ары сэ си Лорэ
зэрэсшлагъэр.

Мэд. Джыри ядэлэ о лубэ-
лүцэ убакълэхэм. А пшъэшъэжы-
ем пызылухыи, пезыгъэлухыи
шъузэфэдэ нахъ, зи хъун къы-
шъухэтэп. Шъоц фэдэ адыгэ
шъуз жэшхохэр зэкълэ шъузэ-
пшылагъэхэу Лабз шъухатэкълэ-
нышъ, шъурагъэхыным нэмыклэ
къышъутэфэрэп.

Гоцэмыд. Тхъэм къозэур
къыфегъакълэ ащкълэ сыхэзыгъэ-
укуагъэм! (Зэкълэоожъэу къы-
регъажъэ.) Джы сьдэу сыхъужъ-
хэна, илъэс 50-м сехъужыгъэу
нэшъу хъураеу сызэрэщытыгъэм
пае, моц фэдэ къэщэн илагъэу
сишъао насыпынчъэ хъурае
сшыгъэгъушлэ...

Мэд. Моуштэу узэкошъо-
ожъэу ушыскълэ зи хэпшыхъан
плъэкълыштэп, лофыр гъэтэрэ-
зыжыгъэн фае.

Гоцэмыд. Ары, ары, ау тау-
штэу джы дгъэтэрэзыжыын
тлэкълыштыр?

Мэд. Ыдэжъ тыкълэштба! Хъа-
уи нэмыклэ хэкълыплэ олъэгъуа?

Гоцэмыд. А сэ слъэгъу-
жыерэ дунаим тетэп, сымы-
хъафизагъэмэ ауштэу сызе-
кълоня? Ары, тэрэз, сипшъэ-
шъэжые дышъэ дэжъ псынклэу
клогъэн фае!

Мэд. Армэ ушымыс.

Гоцэмыд. Джыдэдэми?

Мэд. Джыдэдэр ары, тымы-
гужъуагъэми уезэгъын.

Гоцэмыд. Хъау, тыгужоу

хъуштэп. (Къызыщлэжыкълэ.)
Некло! Некло! (Къэлэпчъэжы-
емклэ гълэзэ ежъэ.)

Мэд (мэщы). Унэуакълэ-
хэмклэ укълэштэ? Халатри къы-
зэблэхъуба... а такълыкълэ зау-
лэм зи хъунэп. (Гоцэмыдэ
унэм ехъажъэ.) Зэкълэми лэлэ
зыфашырэ Цуркэжъым зыри-
гъэгъэделэгъ. Джары къыохъу-
лэщтыр зыгорэм иакълыплэ уп-
сэумэ.

*Гоцэмыдэ нэмыклэ горэхэм-
клэ фэпагъэу гълэзэ унэм къе-
кълыжы.*

Гоцэмыд. Джы сыхъазыр,
некло.

*Машинэу къылухъагъэм икъэ-
гъэукоу макълэ кълэу.*

Мэд. Уизыфэпэнкълэ сыхъа-
тищэ сызэмыгъажэу ныбжыи
къыхэкълыгъэп. Джы нэгъэуплэ-
плэгъу заулэкълэ къызэшлопхыгъ
гъунджэ пашъхъэм уитыныри
пшломылофыхъэу. Ащ къегъэ-
лэагъо а пшъашъэмклэ угу узэ-
релэжыгъэр. Арышъ, неклэмэ
некло, машинэри къылухъэгъах.
(Къэлэпчъэмклэ зежъэкълэ Го-
цэмыдэ ыуж ехъэ.)

Гоцэмыд (гумэкълэу къызэ-
теуцо). Ары шъхъае, зыщып-
сэурэр тшлэрэпи, тауштэу къэд-
гъотыштыр?

Мэд. Ар лофы икълурэп, ыуж
итыгъэхэм къагъотыгъах, зэлпы-
тыгъэр о узэрэшлоклэжыкълыштыр
ары.

Гоцэмыд. Сэри?.. Ары, ары,
тэрэз, сэ ащ икълун ыгу цыз-
гъэшлагъэ, сьлэгъухэнэуи фэ-
ежъынэпштыр. (Гъыныр къыхе-
дзэ.) Ау сэ ар къыскълэрымысэу
сыпсэужыын слъэкълыштэп...
Ыпашъхъэ лъэгонджэмышъхъэкълэ
ситысхъанышъ, ылъакълэмэ ся-
бэуэзэ, янэмэ зызэришлыштым
фэдэу къысфигъэгъуэнэу се-
лэлэушт... Некло, лпыжъ, ты-
гъэпсынклэу, джыри Мыекълуапэ
нэс тыклон фае... Ащ къынэу
езгъэщэчыгъэр зыгорэкълэ къыс-
фимыгъэгъуи, джыри зэ а си-
сабыи хые сытеплэу сы-
лэжыи сыраз...

**Шагум дэкълынхэу игъо имы-
фэхэзэ, машинэхэу къылулэ-
дагъэхэм ыкълэ нэужым ахэм
къарыкълыгъэ кълэлэхэм язэрэ-
гъэжъот-зэрэгъэгущылэ макълэ-
хэр кълэштэу нысэкълэщэ ордэу
«Оридадэр» кълэлэкълэ макълэ-
хэм къыхадзэшъ, къэлэпчъэ-
жыем ыбгълукълэ къыгот къэ-
лэпчъэшхор къызэлэуаубгълукълэ,
нысэкълэщэ мэкълэмэ къезы-
гъэлорэ пшынаор ахэтэу,
адыгэ быракълхэр алыгъхэу
кълэлэ купышхо шагум къы-
дэхъэу регъажъэ. Ахэм агу-
зэгъу итэу адыгэ сэе зэпыл
фыжыкълэ зыщыгъ Лина-
рэ Рузанэрэ нэмыклэ пшъашъэ-**

рэ ылаблэхэр къаыгъхэу къы-
дащэ. Хъугъэр къызыгуры-
лонхэу игъо имыфэгъэхэ Го-
цэмыдэрэ Мэдрэ къыгъэм
фэдэхэу алыпллэхэу щыт-
хэзэ, Ислъам къахлэлъэра-
зэшъ, якълэлэ нысэ дахэ къа-
зэрэфищагъэр къызариокълэ,
купым изегъэкълон-зещэн фе-
жъэжы.

Гоцэмыд (ышлошъ мыхъоу).
Зи къызгурылорэп... Сипшъэ-
шъэжыи сэлэ?!

Мэд. Сенэгъуе кълэлэхэм ты-
къагъэмартыгъэкълэ!

Гоцэмыд (зыкълышлэжыи-
гъэу). Ащ нахъ насыпыгъэ сэ
къысэхъулэжыынэп! (Гълэзэ
Линарэ зыфедзышъ, зэрэфэ-
зэщыпагъэр къыхэщэу гъыным
хэтэу ебэумэ лэллэ рицэкълызэ).
А, сипшъэшъэ дышъэ цыкълу,
сьдэу тызыфэбгъэллэжыи гъа
адэ! Ныо делэм зызэришлы,
ылуи уапылтын фэягъэп, нынэ,
лпыжыи сэри шлу дэдэ узэ-
рэтлэгъурэр ошлэба, шъо шъу-
гумэ къызэрэшъуалоу кълэлэмрэ
орырэ шъуэклон фэягъэ. Тэ
тыдэ тыкълэжыи, шъо шъуина-
сып зэрэдгъэдэхэщтым нэмыклэ
тыпылыныепи... (Мэд зыдэщы-
тымклэ нысэр къырежъажъэ.)
Лпыжъ тхъамыкълэми чыплэ зы-
фимыгъотыжъэу кълнэу ышэ-
чыгъэм ушыклэрэп. Сэ сила-
жъэу хэлпыр къызэшлэм, си-
мысагъэ зыдысигъэшлэжъэу
уашъом дэкълуай къехыжыгъ,
етланэ узыдэщылагъэр езыгъэ-
шлагъэри сшлэрэп, «о зэхэп-
шыхъагъэм пае сипшъашъэ
лэкълыб сшынэу арэп» ылуи,
уадэжъ тыкълыригъэжъэгагъ.
(Мэд дэжъ къызысыхэкълэ Ли-
нарэ ащ зыреулуыпллэшъ, къы-
щиутагъэу гъыныр къыхедзэ.)

Мэд (Линарэ едэхашлэзэ
ыгъэрэхъатынэу пылэ.) Зэлун,
сипшъэшъэ хъупхъ, сэшлэ, ла-
жыи хъакыи уимылэу мэшлошхом
упадзи, икълун угу цагъэшлагъ.
Ау хъуштыр хъугъахэ, джы ма-
ры Тхъэм ишыкурклэ тээрэгъо-
тыжыи, зэкълэри дэгъоу хъужы-
гъэ. Зыгорэм нахыбэрэ угу
херэгъэкълэ, сэ сшъхъэкълэ сы-
фэгъэзагъ.

Гоцэмыд. Ары, нынэ, ары,
джы зыгорэм угу херэгъэкълэ,
тэ тыфэгъэзагъ... (Линарэ Мэд
зыкълэришыжыкълэ, Рузанэрэ
адрэ пшъашъэмрэ ыбгълуитлэу
къыгоуцохэшъ, ылэлджанэхэр
къаубытыжыкълэ ыкълэ аретыжы.)

*Ислъам къапэгъокълэ, унэ гу-
лэу пшъашъэхэр зыдэщытым
ежъэхэшъ, нысэм ичылплэ фы-
хахы. Етланэ Ислъам хъатыакълэ
пшъэрылпыр ыгъэцакълэу пчэ-
гум къехэзэшъ, пшынаом релэ)*
«Моу, Айвар, зэфэкълэ кълыхъэр
къыхегъадзи, Хъаблэкълэмэ яне-
пэрэ хъяр зэрэдэгъэ лъэпкъэу
насып къыфыхынынэу къэщэо
стырклэ тэжъугъэублэ!»

*Ислъам къэшьоштыгъэр къы-
тырагъахъэхэшъ, джэгур ра-
гъажъэ.*

Гоцэмыд (гушлуагъом зэпы-
штагъэу Мэд зыфегъазэ). Сьдэу
насыпыгъэшхуа, лпыжъ, оры-
рэ сэрырэ къэтлэгъужыкълэ!
Тхъэм тисабыи дахэхэм яна-
сып джауштэу атырегъэкълэ зэ-
пыт, хъярырэ гушлуагъорэ ще-
рэмыгъакълэ!

Мэд. Бэ къыгъэшлагъэми, ащ
фэдэ насыпыгъэ къызыдэмыхъу-
гъэ ладжи мы дунаим тет. Тэ
тызэрэнасыпышло дэдэр къэ-
плонэу жабзэ къыпфэгъоты-
штэп. Кълэлэхэм яшлэн ашлэ,
тэри, ныу, къытажэрэр макълэп,
тыгъакълуи, тшлэрылхъэми ауж
тигъахъ. (Унэм ихъажыынхэу
ежъэжыкълэ.)

Пэлухъу.
2015-рэ ильэс.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 284-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашлэхэр зэрафагъэцаклэхэрэм ахъщэу лъатырэмрэ ар зэралахырэ шыклэмрэ яхылабгъ» зыфилоу 2014-рэ илъэсым шэклогъум и 24-м кыдэклыгъэм иа 1-рэ пункт зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Социальнэ фэло-фашлэхэр зэрафагъэцаклэхэрэм ахъщэу лъатырэм епхыгъэ лфотхьабзэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешлы:**

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 284-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашлэхэр зэрафагъэцаклэхэрэм ахъщэу лъатырэмрэ ар зэралахырэ шыклэмрэ яхылабгъ» зыфилоу

2014-рэ илъэсым шэклогъум и 24-м кыдэклыгъэм иа 1-рэ пункт зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу, я 3-рэ подпунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«3) мазэ къэс, кыхьащт мазэм и 10-м блэмыклэу, социальнэ фэло-фашлэм тефэгъэ ахъщэр аты. Социальнэ фэло-фашлэр зыгъэцаклэгъэм исчет гъэнэфагъэ ар макло, е социальнэ фэло-фашлэр зыгъэцаклэгъэм икассэклэ лэрылхъэу ахъщэ раты.».

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом клуачлэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ
ипшъэрылхэр зыгъэцаклэу
Наталья ШИРОВА**

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 8, 2015-рэ илъэс
N 62

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Социальнэ фэло-фашлэхэр зэралаклагъахъэхэрэ шыклэм ехылабгъ

Федеральнэ законэу N 442-р зытетэу «Урысые Федерацием щыпсэурэ цыфхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцаклэн ехылабгъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м кыдэклыгъэм, Адыгэ Республикэм и Законэу N 332-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцаклэн епхыгъэ лфогъэу заулэхэм язэшлэхын ехылабгъ» зыфилоу 2014-рэ илъэсым бэдзэогъум и 30-м кыдэклыгъэм иа 2-рэ статья иа 3-рэ лах иа 8-рэ пункт атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешлы:**

1. Мы кыкылэпхыкхэрэ ухэсыгъэнхэу:
1) социальнэ фэло-фашлэхэр зэралаклагъахъащтхэ шыклэр гуадзэу N 1-м диштэу;
2) социальнэ фэло-фашлэхэр стационархэм зэралаклагъахъащтхэ шыклэр гуадзэу N 2-м диштэу;
3) социальнэ фэло-фашлэхэр зэралаклагъахъащтхэ шыклэмрэ уахътэмрэ гуадзэу N 3-м диштэу.

2. Мы кыкылэпхыкхэрэ клуачлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 111-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашлэхэр зэралаклагъахъэхэрэ шыклэм ехылабгъ» зыфилоу 2006-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м кыдэклыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэахъэхэр, 2006, N 7);

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 60-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашлэхэр зэралаклагъахъэхэрэ шыклэмрэ уахътэмрэ яхылабгъ» зыфилоу 2011-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 8-м кыдэклыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэахъэхэр, 2011, N 4);

3) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 159-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашлэхэр стационархэм зэралаклагъахъэхэрэ шыклэм ехылабгъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым бэдзэогъум

и 12-м кыдэклыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэахъэхэр, 2013, N 7);

4) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 281-р зытетэу «Цыф куп гъэнэфагъэхэм социальнэ фэло-фашлэхэр зэралаклагъахъэхэрэ шыклэм ехылабгъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым шэклогъум и 26-м кыдэклыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэахъэхэр, 2013, N 11).

3. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом клуачлэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ
ипшъэрылхэр зыгъэцаклэу
Наталья ШИРОВА**

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 9, 2015-рэ илъэс
N 63

Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашъоу N 72-р зытетэу «Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ Контрактнэ къулыкъу щызэхэщэгъэным ехылабгъ» зыфилоу зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ гъэпсыклэу илэм зэхъоклыныгъэхэр зэрэфэхъугъэхэм кыхыклэу **унашъо сэшлы:**

1. Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашъоу N 72-р зытетэу «Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ Контрактнэ къулыкъу щызэхэщэгъэным ехылабгъ» зыфилоу мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:
1) унашъом:

а) мыщ фэдэ къэлуаклэ зилэ я 1.2-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу:

«1.2. Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ и Контрактнэ къулыкъу ипшъэрылхэм къэралыгъо щэфыным епхыгъэ лфогъэхэмклэ отделыр афэгъэзэгъэнэу.»;

б) я 4-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«4. Мы унашъом заштэрэ мафэм щыублагъэу клуачлэ илэ мэхъу, 2017-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м кыщегъэжъагъэу клуачлэ ялэ мэхъу я III-рэ разделым иа 5-рэ пункт ыкли я IV-рэ разделым иа 2-рэ пункт.».

2. Къэралыгъо щэфынымклэ отделым ипащэ унашъоу N 112-р зытетэу министерствэм иотделхэм афэгъэхыгъэ положением ехылабгъэм ищыклэгъэ зэхъоклыныгъэхэр хитхажъынхэу.

3. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм лфшлэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэклэ и Министерствэ исайт ригъэхъанэу, кыхаутыным пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яредакции, мазэ къэс кыдэклэрэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ

Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэахъэхэр» зыфилоу алэклигъэхъанэу;

— Урысые Федерацием ишъолыпхрэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пае Урысые Федерацием юстициемклэ и Министерствэ Адыгэ Республикэмклэ и Гъэлорышлэплэ мы унашъор лэклигъэхъанэу.

4. Мы унашъом игъэцаклэн зэрэклорэм лъыплъэнэу министрэм игуадзэу М.Ч. Хъэпаир фэгъэзэгъэнэу.

5. Кызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом клуачлэ илэ мэхъу, 2015-рэ илъэсым щылэ мазэм и 15-м кыщегъэжъагъэу правэм ылыныккыоклэ щылэ хъугъэ зэхъоклыныгъэхэри кыделъытэх.

Министрэу ОСМЭН Альберт

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 7, 2015-рэ илъэс
N 81

Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет и Административнэ регламентэу «Амыгъэкощырэ мылкъоу къэралыгъо мылкъум хахъэрэ бэджэндэу тыгъэным фэгъэхыгъэ къэбары алыгъэлэсыгъэныр» зыфилоу зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Джырэклэ клуачлэ зилэ хэбзэгъэуцугъэм диштэным пае **унашъо сэшлы:**

1. Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет и Административнэ регламентэу «Амыгъэкощырэ мылкъоу къэралыгъо мылкъум хахъэрэ бэджэндэу тыгъэным фэгъэхыгъэ къэбары алыгъэлэсыгъэныр» зыфилоу Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет иунашъоу N 191-р зытетэу 2013-рэ илъэсым лоныгъом и 16-м кыдэклыгъэмклэ аухэсыгъэм мыщ фэдэ лах хэгъэхъогъэнэу:

«5.3. Тхъаусыхэ тхылъым хэмыплъэнхэм пае лъапсэу щылэхэр.

Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет тхъаусыхэ тхылъым ит-

хэр ымыгъэцаклэнхэм пае ушъхьагъу хъу-хэрэр:

а) хыкумым иунашъоу клуачлэ зилэ хъугъэм ащ фэгъэхыгъэ джэуапхэр итхэ зыхъуклэ;

б) Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ кызырэдильтырэм тетэу тхъаусыхэ тхылъыр гъэпсыгъэу щымытмэ;

в) тхъаусыхэ тхылъхэм зэрахалпэхэрэ шыклэм димыштэрэ гъэпсыклэ илэ зыхъуклэ.

Адыгэ Республикэм мылкъу зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет тхъаусыхэ тхылъым джэуап римытыжынымклэ лъапсэ хъухэрэр:

а) хъонэгъо гушылэхэр е цыфым шъхьакло езыхырэ къэлуаклэхэр тхъаусыхэ тхылъым итхэ зыхъуклэ, джаш фэдэу лэнатлэ зылыгъ цыфым ыкли ащ иунагъо

исхэм япсауныгъэрэ ямылкъурэ зэрар арагъэхъын мурад зэралэр кыхыщ хъумэ, тхъаусыхэ тхылъыр кызыгъэхыгъэр егъэлыгъащэу ифитыныгъэхэр кызыфигъэфедэнхэу зыфегъэклэ;

б) тхъаусыхэ тхылъэу лэклэ тхыгъэм уеджэн умылэкл хъумэ (ау ыльэкъуащлэрэ иадресрэ тэрэзэу кыпхын плэкл хъумэ), еж кызыгъэхыгъэм ыцлэкл мэфиблым кыклогъу уеджэн зэрэмылэклырэмклэ джэуапыр агъэхы.

2. Мы унашъом игъэцаклэн зэрэклорэм сылпылпъэнэу сшъхьэклэ пшъэрылэ зыфэсэшлыжы.

Комитетым итхъаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 15, 2015-рэ илъэс
N 89

ИСКУССТВЭМРЭ ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМРЭ



Абхъазым иапэрэ Президентэу Владислав Ардзинбэ кытхэтыгъэмэ, ыныбжэ илъэс 70-рз хуштыгъэ. Ихэгъэгу ипатриот шыпкэу, политик цларылоу В. Ардзинбэ фэгъэхыгъэ шлэжэ къэгъэлъэгъоныр Къокыплэм шыпсэурэ лъэпкхэм яискусствэхэмкIэ Къэралыгъо му-

Абхъазым исурэтышIхэм ягупшысэхэр

Къош республикэу Абхъазым исурэтышIхэм яИофшIагъэ икыгъэлъэгъон фэгъэхыгъэ зэхэхэу Мыекыуапэ шыкIуагъэр шIукIэ тыгу кынэжышт. Тыр-куем, Голландием, Абхъазым, Москва, Адыгеим ипсэупIэхэм, нэмыкIхэм къарыкIыгъэхэр зIукIэгъум хэлэжыагъэх.

зееу Мыекыуапэ дэтым къэгъэлъэгъоныр гъуджым кышчызэ-луахыгъ.

Музеим идиректорэу Кушъу Нэфсэт ипэублэ гушылэ шыхи-

гъэунэфыкIыгъ къэгъэлъэгъоным лъэпкхэр зэрэзэфыщэхэрэр. Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковар ти Лпышхъэу ТхыкIу-

шынэ Аслъан, Правительствэм ацIэкIэ зэхэхэм хэлажэрэмэ, зэхэщаклохэм гушылэ фабэхэр къафилуагъэх. Искусствэр тарихым, культурэм яIотаклоу зэрэщытыр игупшысэ кышчыгъэ-щыгъ. Абхъазым и Президент иупчIэжыгъоу Владимир Гон-тария, Абхъазым культурэмкIэ иминистрэу Эльвира Арсалия, Адыгеим иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан ишхъэгъусэу Фатимэ, Абхъазым иапэрэ Пре-зидентэу Владислав Ардзинбэ ишхъэгъусэу илъэсыбэрэ дэ-псэугъэ Светланэ, Адыгеим куль-турэмкIэ иминистрэу Къулэ Мы-хамэт, Урысыем изаслуженнэ артистэу Бэгъ Сэид, Голланди-ем кыкIыгъэ Хъаткыо Рэдэжбэ, Адыгеим исурэтышIхэм я Союз итхаматэу Хъуажэ Рэмэзанэ, Абхъазым исурэтышIау Гарри До-чия, нэмыкIхэм зэхэхэм кы-зэрэщаклоуагъэу, зэкъош респуб-ликэхэм язэфыщытыкIэ шы-ныгъэм щапсыхъэ. Грузиер заокIэ Абхъазым ичыгу зехъэм, апэрэ-хэм ащыщхэу Адыгеим икIалэхэр Абхъазым къоуцауагъэх. Абхъа-зым ишхъафитыныгъэ фэбэнэгъэ Къуиужэ Къэплъан къош респуб-ликэм илIыкIохэм алуагъ. Адыге-им щапIугъэ кIалэхэу Абхъазым фэзэуагъэхэр хъакIэхэм гушы-лэгъу афэхъугъэх.

Тыгъэм инэбзыйхэр кыиз-рэшIэтыхэрэм, тыккызыуцухъ-рэ дунаим идэхагъэ, Абхъазыр ишхъафитыныгъэ зэрэфэбэнэгъэр кызылIотэрэ сурэтхэм уяплъы зыхъукIэ, искусствэм ицIыфхэм щытхэр афалIо пшIоигъоу гу-пышсэхэм узэлъаштэ.

Сурэтхэм арытхэр: **Влади-слав Ардзинба; къэгъэлъэгъоным икызызIухын хэлэжыа-гъэхэр.**



ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Урысыем футболымкIэ изэнэкъокъоу «Къыблэм» икупэу «А»-м шыкIорэм ящэнэрэ ешIэгъухэр зэрэщаклоуагъэхэр зэтэгъапшэх. Мыекыопэ «Зэкъошныгъэр» финалым зыхэфэм ыуж Таганрог шылуагъэ чIыпIэ командэу «Таганрогым».

КIэуххэр

«Мэщыкыу» — «Черномор-ец» — 1:1, «Динамо» — «Афынс» — 0:0, МИ-

ТОС — «Витязь» — 2:0, «Ангушт» — «Торпедо» — 2:3, «Спартак» — «Био-лог» — 2:1, «Таганрог» — «Зэкъошныгъ» — 1:0.

Ящэнэрэ ешIэгъухэр

ЧIыплэхэр

1. «Торпедо» — 26
2. «Черноморец» — 26
3. «Витязь» — 24
4. МИТОС — 21
5. «Афынс» — 21
6. «Спартак» — 19
7. «Динамо» — 18

8. «Мэщыкыу» — 16
9. «Таганрог» — 14
10. «Ангушт» — 12
11. «Зэкъошныгъ» — 11
12. «Биолог» — 9.

Финалым хэмыфэгъэ коман-дэхэр купэу «Б»-м щешIэх. Мэлылфэгъум и 24-м «Зэ-къошныгъэр» тикъалэ шылуагъэ Новочеркасскэ икомандэ.

ФУТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЫР

К. Бердыевым щысэ къегъэлъагъо

Урысые Федерацием футболымкIэ изэнэкъокъу иапшъэрэ куп хэлэжыэрэ командэхэр мэлылфэгъум и 18 — 20-м зэрэщаклоуагъэхэр зэтэгъапшэх. Анахъэу кы-хэдгъэщырэр медальхэм афэбанэхэрэм чIэнагъэхэр зэрэщаклоуагъэр ауж кынэжыэрэ апшъэрэ купым кы-хэнэжыынхэм зэрэпылэхэмрэ.

ЕшIэгъухэр

«Уфа» — «Локомотив» — 1:0, «Мордовия» — «Спартак» — 1:3, «Рубин» — «Урал» — 2:1, ЦСКА — «Краснодар» — 1:1, «Те-рек» — «Динамо» — 0:0, «Кубань» — «Зенит» — 0:0, «Амкар» — «Арсе-

нал» — 0:1, «Ростов» — «Торпедо» — 1:0.

«Ростовыр» зэкIэми ауж кы-нэщыгъ. Тренер цларылоу Кур-бан Бердыевыр командэм итре-нер шхъалэу загъэнафэм, фут-болистхэм яешIакIэ хэпшыкIэу зэхъокIыныгъэшIухэр фэхъугъэх. Тренерым мэхъанэу илэр К. Бер-дыевым кыушыхъатыгъэу тэлы-тэ. Гъэхъагъэ зышIы зышIоигъо-хэр ащ кIырыпIынынхэу тэгугъэ.

Я 25-рз ешIэгъухэр

24.04, *бэрэскэшху*

«Уфа» — «Кубань», 13:00
«Мордовия» — «Урал», 19:00

25.04, *шэмбэт*

«Амкар» — «Терек», 13:00
«Торпедо» — ЦСКА, 16:00
«Краснодар» — «Локомотив», 19:00

26.04, *тхъаумаф*

«Спартак» — «Рубин», 13:30
«Ростов» — «Динамо», 16:00
«Зенит» — «Арсенал», 18:30.

ЧIыплэхэр

1. «Зенит» — 56
2. «Краснодар» — 48

3. ЦСКА — 44
4. «Динамо» — 43
5. «Рубин» — 43
6. «Спартак» — 39
7. «Локомотив» — 38
8. «Кубань» — 32
9. «Терек» — 30
10. «Ростов» — 26
11. «Мордовия» — 25
12. «Урал» — 23
13. «Арсенал» — 23
14. «Уфа» — 22
15. «Торпедо» — 20
16. «Амкар» — 17.

Нэклубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкIи кыдзэы-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкы ИофхэмкIэ, IэкIыб ктэралхэм ащы-псэурэ тильэп-кыгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер
зидэшылэр:

385000,
къ. Мыекыуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:

52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжэ зы-
хыырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ИофхэмкIэ, телерадиоукъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэлары-шIапI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекыуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи

пчыагъэр

4015

Индексхэр

52161

52162

Зак. 664

Хэутыным
узшыкIэтхэнэу щыт
уахъэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахъэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъалэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шхъалэм
иапэрэ гуадзэр

МэщIэкыо
Сайд

Редактор шхъалэм
игуадзэр —
пшъэдэкIыжэ
зыхыырэ
секретары
Хъурмэ Хъусен